

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
معاونت پژوهش
استان گلستان شهرستان گرگان مدرسه علمیه تخصصی الزهراء «سلام الله عليها»

عنوان:

مبانی جهانی شدن نظام توحیدی از منظر قرآن

استاد راهنما:

دکتر محمد علی افضلی

نگارنده:

سکینه کریمی

سال تدوین

۱۴۰۳

بسم الله الرحمن الرحيم

تحمیدیه:

حمد و سپاس خدایی را که گردش کائنات را بر مدار توحید بنا نهاد و جمله مخلوقات را «طوعاً و کرها» را بر محور آن به حرکت واداشت. آن‌گاه اعجاب انگیزترین مخلوق خویش را که مسجود ملائک قرار گرفته بود به رخ عالم علیا کشید و خود را به جهت چنین خلقت سترگی ستود: «فتبارک الله احسن الخالقین». پس از آن آیات «آفاقی» و «النفسی» خویش را فراروی انسان نهاد و بزرگ‌ترین کتاب هستی و تنزل یافته از عالم علوی را به دنبال سلسه پیام‌آوران خویش هم‌شین موجودی قرار داد که مدال «ولقد کرّمنا بنی آدم» بر شانه‌های او می‌درخشید. اینک این مائیم و نشانه‌های تکوینی و تدوینی حق، تا راه خود را از پس «ظلمات فوق ظلمات» به سمت ابدیت بیابیم.

تقدیم به:

این تهفه فقیرانه را به محضر مبارک حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها تقدیم می دارم که با بذل جان خود و اولاد پاکش قلم آموز بشریت شد و مشق عشق آموخت و راه شدن متعالی را نمایان ساخت و برای نجات بشریت از منجلاّب جهالت و منیّت و بر نشانندن بر بام بلند سیادت و سعادت توحیدی دمی نیاسود و خود را به زحمت انداخت تا درهای رحمت و مغفرت الهی را به روی انسان ها بگشاید.

تقدیر و تشکر:

تشکر و سپاس بی‌پایان مخصوص خدایی است که بشر را آفریده و به او قدرت اندیشیدن داده و توانایی‌های بالقوه را در وجود انسان قرار داده و راهنمایی را برای هدایت بشر فرستاده است.

پس از ارادت خاضعانه به درگاه خداوند بی‌همتا لازم است تشکر قلبی و لسانی خود را از استاد عالی‌قدر دکتر افضلی که زحمت راهنمایی این پایان‌نامه را عهده‌دار گردیدند و در تمامی مراحل انجام از راهنمایی‌های مدبرانه ایشان استفاده نمودم، ابراز می‌دارم و توفیقات روزافزون ایشان را توأم با صحت و سعادت خواستارم. سپس از همسر عزیزم و فرزندانم تشکر ویژه دارم که در تمام مراحل مرا صبورانه همراهی کردند.

۱۷. _____، شرح چهل حدیث، چاپ پنجاه و یکم، تهران: مؤسسه تنظیم نشر و آثار امام خمینی رحمه الله علیه، ۱۳۸۹ هـ.ش.
۱۸. _____، صحیفه امام، چاپ چهارم، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله علیه، ۱۳۸۵ هـ.ش.
۱۹. دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، سند تحول بنیادین آموزش پرورش، تهران: دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰ هـ.ش.
۲۰. ربانی گلپایگانی، علی، عقاید استدلالی، قم: نشر هاجر، ۱۳۹۸ هـ.ش.
۲۱. رجبی، محمود، «تبیین جامعه‌شناختی برخی از سنت‌های اجتماعی قرآن»، قرآن‌شناخت، شماره ۱، ۱۳۹۰ هـ.ش.
۲۲. رحیمیان، محمدحسن؛ رهبر، محمدتقی، آیین تزکیه، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰ هـ.ش.
۲۳. رضایی اصفهانی، محمدعلی، تفسیر علمی قرآن، قم: دارالعلم، ۱۳۸۱ هـ.ش.
۲۴. سبحانی، جعفر، منشور جاوید، قم: بی‌نا، ۱۳۷۳ هـ.ش.
۲۵. _____؛ رضایی، محمد، اندیشه اسلامی، بی‌جا: بی‌نا، ۱۳۸۶ هـ.ش.
۲۶. _____، در مکتب صدر المتالین، قم: موسسه امام صادق علیه السلام، ۱۳۰۸ هـ.ش.
۲۷. سیدیان آرانی، سید محمد، معنویت‌گرایی و چیستی و حدود آن، تهران: پشتیبان، ۱۳۹۹ هـ.ش.
۲۸. شایان مهر، علیرضا، دائره المعارف تطبیقی علوم اجتماعی، تهران: کیهان، ۱۳۹۱ هـ.ش.
۲۹. شجاعی، محمد، مواقف حشر، مترجم: محمدرضا کاشفی، تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۴۰۰ هـ.ش.
۳۰. شریعتی، علی، اسلام‌شناسی، تهران: حسینیه ارشاد، ۱۳۵۷ هـ.ش.
۳۱. طباطبایی، سیدمحمدحسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم، تهران: صدرا، ۱۳۷۳ هـ.ش.
۳۲. _____، رسائل توحیدی، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۴ هـ.ش.
۳۳. _____، فرهنگ نوین، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۵ هـ.ش.
۳۴. عمید، حسن، فرهنگ لغت فارسی، تهران: کتابخانه سینا، ۱۳۴۲ هـ.ش.
۳۵. قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۳ هـ.ش.
۳۶. قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱ هـ.ش.

۳۷. کارگر، رحیم، جهانی شدن و حکومت جهانی حضرت مهدی، قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی، ۱۳۹۰هـ.ش.
۳۸. کاشانی، کمال‌الدین عبدالرزاق، شرح منازل السائرین، تحقیق: محسن بیدارفر، چاپ سوم، قم: بیدار، ۱۳۸۵هـ.ش.
۳۹. کریمی، جعفر، توحید از دیدگاه آیات و روایات، تهران: استاد نمایندگی ولی فقیه بر سپاه، ۱۳۷۹هـ.ش.
۴۰. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، تصحیح: علی‌اکبر غفاری، تهران: دار الکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷هـ.ق.
۴۱. _____، فروع من الکلافی، قم: قدس، ۱۳۸۸هـ.ش.
۴۲. گروه نویسندگان، بازشناسی انتقادی لیبرالیسم و جهانی شدن، تهران: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۲هـ.ش.
۴۳. گل محمدی، احمد، جهانی شدن فرهنگ و هویت، تهران: نشر نی، ۱۳۸۶هـ.ش.
۴۴. گیدنز، آنتونی، جهان رها شده، ترجمه: علی‌اصغر سعیدی و حاجی عبدالوهاب، تهران: علم و ادب، ۱۳۷۸هـ.ش.
۴۵. مجلسی، محمدباقر، تفسیر الهی، قم: دار الکتاب، ۱۴۰۳هـ.ق.
۴۶. محدثی، جواد، درسنامه اخلاق، بی‌جا: ترجمه و نشر مصطفی، ۱۳۹۰هـ.ش.
۴۷. محمدی ری شهری، محمد، تاریخ سیاسی - زندگی‌نامه، بی‌جا: مرکز اسناد، ۱۳۹۱هـ.ش.
۴۸. مصباح یزدی، محمدتقی، انسان‌سازی در قرآن، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله‌علیه، ۱۳۹۰هـ.ش.
۴۹. مدرسی، هادی، التوحید و العدل، تهران: بی‌نا، ۱۳۸۲هـ.ش.
۵۰. مصباح یزدی، محمدتقی، آموزش عقاید، تهران: شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۳۸۳هـ.ش.
۵۱. مطهری، مرتضی، آشنایی با قرآن، تهران: صدرا، ۱۳۷۶هـ.ش.
۵۲. _____، جهان‌بینی توحیدی، تهران: صدرا، ۱۳۷۰هـ.ش.
۵۳. _____، فطرت، تهران: صدرا، ۱۳۸۵هـ.ش.
۵۴. _____، مجموعه آثار، تهران: صدرا، ۱۳۷۷هـ.ش.

۵۵. مطهری، مهدی، مجموعه بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای مدظله العالی، درباره شخصیت امام خمینی رحمه الله علیه، تهران: انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴ هـ.ش.

۵۶. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران: دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴ هـ.ش.

۵۷. _____، مفاتیح نوین، قم: مدرسه امام علی ایبطالب علیه السلام، ۱۳۸۴ هـ.ش.

۵۸. ملکیان، مصطفی، زمین از دریچه ی آسمان، تهران: موسسه فرهنگی هنری سروش مولانا - دوستان، ۱۳۷۹ هـ.ش.

۵۹. ممدوحی، حسن، انسان و جهان در شناخت طبیعت اسلام، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله علیه، ۱۳۹۲ هـ.ش.

۶۰. مؤسسه دائره المعارف فقه اسلامی، فرهنگ فقه فارسی، مؤسسه دائره المعارف فقه اسلامی، ۱۳۸۵ هـ.ش.

۶۱. موسوی، خلیل، مراتب توحید الهی در حکمت متعالیه و اثیری از قرآن و سنت، قم:

مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه وآله وسلم، ۱۳۹۱ هـ.ش

۶۲. نکوئی سامانی، مهدی، توحید عبادی از دیدگاه شیعه و وهابیت، تهران: مشعر تاریخ، ۱۳۸۷ هـ.ش.

۶۳. وی سادلر، توماس، جنین شناسی لانگمن، ترجمه: فرید ابوالحسنی - غلامرضا حسنزاده و امید گوران اوریمی، تهران: ارجمند، ۱۳۸۵ هـ.ش.

۶۴. ابن بابویه، محمد بن علی، التوحید، مصحح: هاشم حسینی تهرانی، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم - موسسه نشر الاسلامی، ۱۳۹۸ هـ.ش.

۶۵. ابن جوهری، طنطاوی، الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم، مصر: بی نا، ۱۳۵۰ هـ.ق.

۶۶. ابن حنبل، احمد بن محمد، اصول السنه، عربستان سعودی: دار المنار، ۱۴۱۱ هـ.ق.

۶۷. ابن عبدالوهاب، محمد بن عبدالوهاب، مؤلفات الشیخ الامام محمد بن عبد الوهاب، محقق: خلیل ابراهیم ملاخاطر، ریاض: وزاره الشؤون الاسلامیه والدعوۃ والارشاد، ۱۴۰۴ هـ.ق.

۶۸. ابن کثیر، عمادالدین، تفسیر ابن کثیر، بیروت: دار المعرفه، ۱۴۰۶ هـ.ق.

۶۹. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، چاپ سوم، بیروت: دار صادر، ۱۴۱۴ هـ.ق.

۷۰. تفتازانی، مسعود بن عمر، شرح المقاصد، محقق: عبدالرحمان عمیره، قم: الشریف الرضی، ۱۳۷۰ هـ.ش.

۷۱. حسینی زبیدی، محمد مرتضی، تاج العروس من جواهر القاموس، بیروت: دارالفکر، ۱۴۱۲هـ.ق.
۷۲. خمینی، سید روح الله، الرسائل، قم: اسماعیلیان، ۱۳۷۶هـ.ش.
۷۳. راغب اصفهانی، حسین، مفردات الفاظ قرآن کریم، بیروت: دار العلم، ۱۴۱۲هـ.ق.
۷۴. زحیلی، وهبه بن مصطفى، التفسیر المنیر فی العقیده و الشریعه و المنهج، چاپ دوم، بیروت: - دمشق: دار الفکر - المعاصر، ۱۴۱۸هـ.ق.
- a. سبحانی تبریزی، جعفر، محاضرات فی الإلهیات، قم: موسسه الامام الصادق علیه السلام، ۱۴۱۳هـ.ق.
۷۵. سیوطی، عبدالرحمان ابن ابی بکر، تفسیر الدر المنثور فی التفسیر المأثور، قم: انتشارات مکتب آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴هـ.ق.
۷۶. صادقی، محمد، الفرقان فی تفسیر القرآن، چاپ دوم، قم: فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۵هـ.ش.
۷۷. طباطبائی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، چاپ دوم، قم: دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۹۳هـ.ش.
۷۸. طبری، محمد بن جریر، جامع البیان عن تأویل القرآن، بیروت: دار الفکر، ۱۴۱۵هـ.ق.
۷۹. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران: فراهانی، ۱۳۶۰هـ.ش.
۸۰. طوسی، ابوجعفر بن محمد بن الحسن، التبیان فی تفسیر القرآن، بیروت: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۹هـ.ق.
۸۱. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، چاپ دوم، قم: هجرت، ۱۴۱۰هـ.ق.
۸۲. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت: دار الاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳هـ.ق.
۸۳. معرفت، محمدهادی، التمهید فی علوم القرآن، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۸۶هـ.ش.
۸۴. جوان شهرکی، مریم، مقاله «نقش جهانی شدن در گسترش بنیادگرایی دینی»، نشریه راهبرد، شماره ۴۷، ۱۳۸۷هـ.ش.
۸۵. ستوده، محمد مهدی، مقاله پژوهشی «بداخت علم حصولی به وجود خدا از دیدگاه علامه طباطبائی»، فصل نامه جسارت هابی در فلسفه و کلام، شماره ۲، ۱۳۹۸هـ.ش.
۸۶. عاملی، سعیدرضا، «نحوه بازنمایی بر گفتمان توحیدی»، نشریه دین و ارتباطات، ۱۳۹۶، شماره ۱، ۱۳۹۹هـ.ش.

۸۷. نصیری، عبدالله، مقاله «وحي يا تجربه وجودی در فلسفه»، پژوهشنامه فلسفه دین (نامه حکمت)، شماره ۲، ۱۳۸۶ هـ.ش.

مرکز مدیریت حوزه های علمیّه خوارزمی